

Dle rozdělovníku

Praha, (datum uvedeno v doložce e-podpisu)

Č. j.: MZDR 7288/2025-1/OVZ

MZDRX01VDL7R

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v souvislosti s aktuálním nepříznivým vývojem epidemiologické situace ve výskytu spalniček v Evropské unii (EU) a ve světě, která je charakterizována zvýšeným výskytem tohoto vysoce nakažlivého onemocnění, si Vás dovoluji informovat o klíčových doporučeních Ministerstva zdravotnictví, která mají za cíl napomoci minimalizovat riziko šíření spalniček a významně tak snížit dopady tohoto onemocnění na veřejné zdraví.

Údaje o případech spalniček v Evropské unii a Evropském hospodářském prostoru (EU/EHP) za posledních dvanáct měsíců ukazují značný nárůst hlášených případů ve srovnání s rokem 2023. To naznačuje, že virus v regionu cirkuluje a počet případů se pravděpodobně ještě bude zvyšovat během jara 2025.

V období od 1. února 2024 do 31. ledna 2025 byly spalničky diagnostikovány celkem u 32 265 osob. V tomto období hlásilo nejvyšší počet případů v rámci EU/EHP Rumunsko (27 568), Itálie (1 097), Německo (637), Belgie (551) a Rakousko (542). V tomto období zaznamenalo Rumunsko 18 úmrtí a Irsko jedno úmrtí na spalničky. Pokračující přenos svědčí o nedostatečné proočkovanosti proti tomuto očkováním preventabilnímu onemocnění, a to jak u dětí, tak u dospívajících i dospělých osob.

Očkování dvěma dávkami vakcíny proti spalničkám, příušnicím a zarděnkám (measles, mumps, rubella = MMR) je nejbezpečnějším a nejúčinnějším způsobem ochrany před tímto vysoce nakažlivým onemocněním. Osm z deseti osob, u kterých byly v EU/EHP v loňském roce diagnostikovány spalničky, očkováno nebylo, jak uvádí Evropské centrum pro prevenci a kontrolu nemocí ve svém zhodnocení ze dne 11. března 2025.¹

¹ [Measles on the rise again in Europe: time to check your vaccination status](#)

Aktuální epidemiologická situace ve výskytu spalniček v ČR je dosud klidná, ale také na našem území se začínají objevovat jednotlivé případy onemocnění, zejména importované, nebo případy v rámci rodinného výskytu převážně u neočkovaných osob. Od 1. ledna 2024 do 18. března 2025 bylo krajskými hygienickými stanicemi hlášeno 44 laboratorně potvrzených případů spalniček, z toho 9 případů v roce 2025. Nejčastěji bylo onemocnění diagnostikováno u dětí předškolního a mladšího školního věku a dále u osob ve věku 35 až 50 let. Z celkového počtu 44 případů nebylo očkování provedeno nebo nebyl zjištěn záznam u 33 pacientů, ve zbývajících případech, kdy bylo dohledáno očkování, se většinou jednalo o osoby ve věku 40 až 50 let. U 14 případů nákazy spalničkami se jednalo o importované onemocnění ze zahraničí.

S ohledem na suboptimální proočkovanost vakcínou MMR, s přihlédnutím k vysoké nakažlivosti spalniček a k nezanedbatelné míře pravděpodobnosti zavlečení onemocnění z oblastí s vysokou cirkulací viru spalniček lze předpokládat, že počet případů dané nákazy bude v ČR stejně jako v dalších evropských zemích v nadcházejících měsících narůstat. Proto je nezbytné minimalizovat dopady tohoto onemocnění cestou efektivních opatření, z nichž nejúčinnějším je očkování.

Expozice původci spalniček u zdravotníků a ve zdravotnických zařízeních představuje významné riziko pro přenos dané infekce. Neočkovaní zdravotničtí pracovníci mohou představovat vážné riziko pro zranitelné pacienty, u nichž může mít infekce spalničkami až život ohrožující průběh.

Kromě rizika pro jednotlivce je prevence šíření nákazy spalničkami ve zdravotnických zařízeních náročná co do zajištění lidských zdrojů pro optimální poskytování zdravotní péče, neboť u vnímavých zdravotnických pracovníků, kteří byli v kontaktu s onemocněním spalničkami, musí být v souladu s vyhláškou č. 389/2023 Sb. nastavena adekvátní protiepidemická opatření, aby bylo minimalizováno riziko dalšího šíření onemocnění na pacienty a další zdravotnický personál.

V souvislosti s případným nárůstem počtu případů onemocnění spalničkami v populaci pak může nastat ze strany veřejnosti zvýšený zájem o testování vnímavosti k této nákaze (stanovení IgG protilátek).

Doporučení pro primární péči o pacienty v ordinaci:

- Pacient s podezřením na spalničky (vyrážka a horečka) by měl být ihned izolován od ostatních pacientů, aby bylo minimalizováno riziko dalšího přenosu nákazy.
- Všechny osoby s podezřením na spalničky by měly být neprodleně telefonicky oznámeny místně příslušné krajské hygienické stanici. Zároveň v souladu s čl. 6 přílohy č. 4 vyhlášky č. 389/2023 Sb. je u těchto osob nezbytné zajistit příslušná laboratorní vyšetření.
- Všichni zdravotničtí pracovníci a další personál, kteří jsou v přímém kontaktu s pacienty, by měli mít doklad o tom, že obdrželi dvě nebo více dávek vakcíny proti spalničkám nebo že mají dostatečnou hladinu protilátek.
- Kontrola očkování proti spalničkám u svých pacientů.

Elektronický podpis: 3.4.2025

Certifikát autora podpisu:

Jméno: Mgr. Matyáš Fošum

Vydal: LCA EU Qualified CA2/RSa 06/2022

Platnost do: 31.10.2025 11:54 +01:00

Matyáš Fošum

ředitel Odboru ochrany veřejného zdraví

a zástupce hlavního hygienika ČR

Důležité odkazy:

1. [Spalničky | NZIP](#)
2. [Rizika onemocnění spalničkami a možnosti prevence | NZIP](#)
3. [Spalničky v Evropě opět na vzestupu – SZÚ | Oficiální web Státního zdravotního ústavu v Praze](#)
4. [SPALNIČKY: odběr, skladování a transport klinického materiálu - SZÚ | Oficiální web Státního zdravotního ústavu v Praze](#)

Příloha: Informace pro zdravotníky, informační materiály

Rozdělovník:

- Sdružení praktických lékařů ČR
- Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP
- Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost ČR
- Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP
- Státní zdravotní ústav v Praze

Na vědomí:

- prof. MUDr. Roman Chlábek, Ph.D. - předseda České vakcinologické společnosti ČLS JEP a předseda Národního institutu pro zvládání pandemie
- prof. MUDr. Roman Prymula, CSc. et Ph.D. - Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
- MUDr. Milan Trojánek, Ph.D. – přednosta Kliniky infekčních nemocí a cestovní medicíny 2. LF UK a FN Motol
- MUDr. Hana Cabrnachová, MBA – vedoucí katedry Praktického lékařství pro děti a dorost IPVZ Praha a členka výboru Vakcinologické společnosti ČLS JEP
- MUDr. Lenka Hobzová, Ph.D. – předsedkyně Společnosti nemocniční epidemiologie a hygieny
- MUDr. Petr Smejkal – hlavní hygienik Institutu klinické a experimentální medicíny a místopředseda SNEH ČLS JEP
- prof. MUDr. Petr Pazdiora, CSc. – předseda Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii ČLS JEP
- prim. MUDr. Pavel Dlouhý – předseda Společnosti infekčního lékařství ČLS JEP
- prof. MUDr. Dřevínek Pavel, Ph.D. – předseda Společnosti pro lékařskou mikrobiologii ČLS JEP
- plk. MUDr. Zuzana Dvořáková – hlavní hygienička Ministerstva obrany
- Mgr. Jiří Toman – ředitel odboru zdravotnického zabezpečení Ministerstva vnitra
- ředitelky a ředitelé krajských hygienických stanic a ředitel Hygienické stanice hl. m. Prahy